

Gemeente Duiven

Accountantsverslag 2023

Concept

stolwijk kelderman
accountants fiscalisten

Inleiding

Aan de gemeenteraad van de gemeente Duiven

Doetinchem, 13 juni 2024
<klantcode>

Geachte raad,

Wij hebben de jaarrekening 2023 van uw gemeente gecontroleerd. In dit verslag brengen wij de hoofdzaken van onze bevindingen vanuit de controle onder uw aandacht. Daarnaast besteden wij aandacht aan de jaarrekening zelf en aan de interne beheersing.

Dit accountantsverslag kan het beste in samenhang met de jaarrekening over 2023 worden gelezen. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het College. Het is onze verantwoordelijkheid een controleverklaring bij de jaarrekening te verstrekken. Daarnaast hebben wij beoordeeld of het jaarverslag in overeenstemming is met de jaarrekening. Ons oordeel over de jaarrekening komt tot uitdrukking in de controleverklaring.

Wij hebben de inhoud van dit accountantsverslag afgestemd met de portefeuillehouder Financiën en de ambtelijke organisatie. Wij hebben deze rapportage besproken tijdens de bijeenkomst met de auditcommissie op 20 juni 2024.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman Accountants Fiscalisten

De heer R.H. Gosselink-Wolbrink RA

Navigatie:
De digitale versie van dit document is vanaf de inhoudsopgave interactief. Aan de hand van de navigatiebalk onderaan de pagina en/of de menustructuur bovenaan de pagina kan door het document genavigeerd worden.

Vorige pagina
Inhoudsopgave
Volgende pagina

CONCEPT

Inhoudsopgave

1. Kernpunten

2. Onderbouwing oordeel

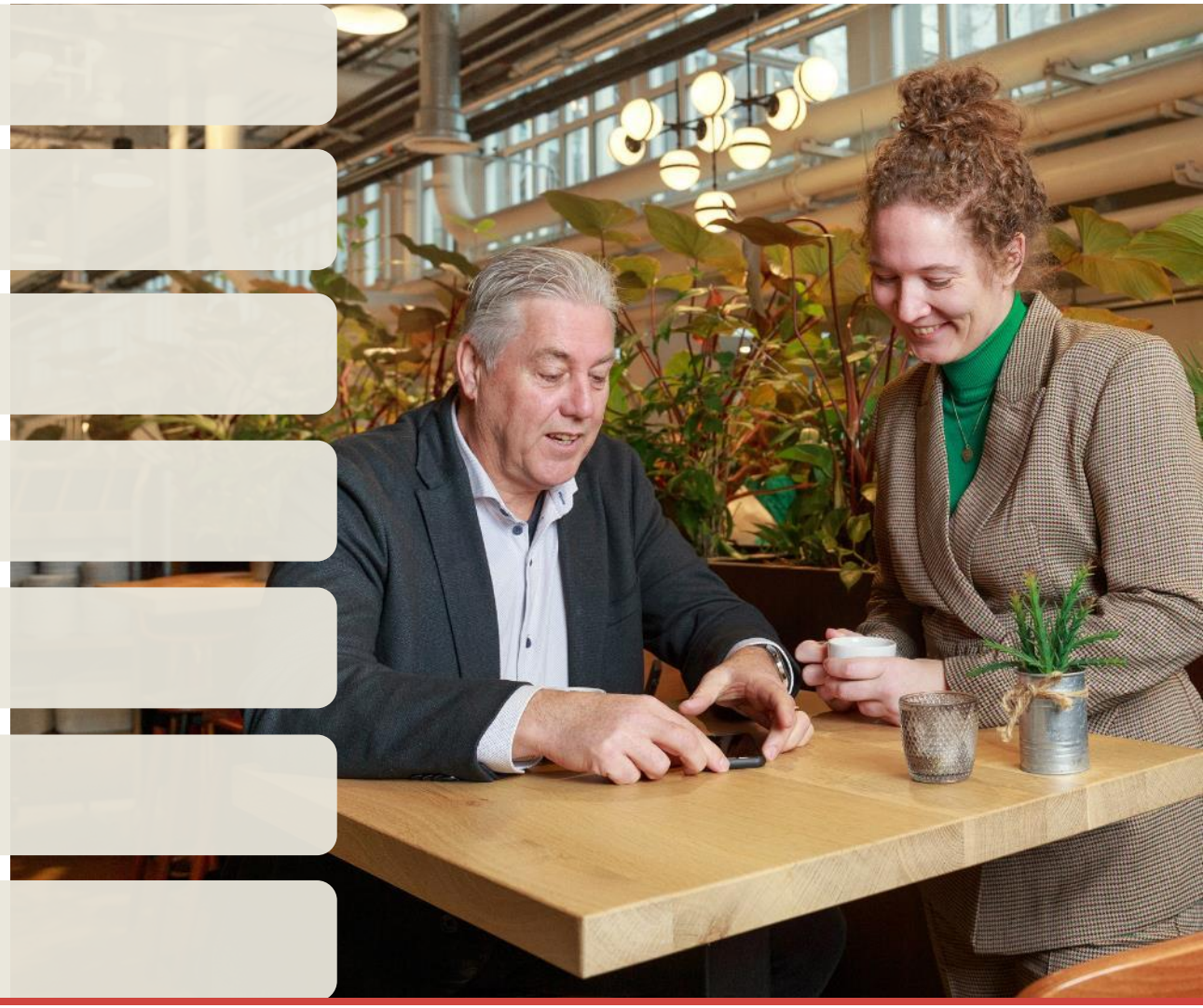
3. Aandachtspunten gemeenteraad

4. Jaarrekening

5. Interne beheersing

6. Onze verantwoordelijkheid

7. Afsluiting

Inhoudsopgave bijlagen

Bijlage 1. Fraude en continuïteit in de controleverklaring

Bijlage 2. SiSa tabel fouten en onzekerheden

1. Kernpunten

Strekking controleverklaring [getrouwheid]
Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken als u de jaarstukken ongewijzigd vaststelt.
Naar ons oordeel geeft de jaarrekening 2023 van uw gemeente een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen en van de baten en lasten, in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (verder: Besluit Begroting en Verantwoording).

Belangrijkste bevindingen

Jaarstukken
Zowel de jaarrekening als het jaarverslag geven voldoende inzicht om hierover een besluit te kunnen nemen. Het resultaat is circa nihil. Na verwerking van de mutaties in de reserves bedraagt het resultaat € 1,1 miljoen positief.

Rechtmatigheidsverantwoording voldoet
Wij vinden dat de rechtmatigheidsverantwoording een getrouwe weergave van de werkelijkheid geeft.

Geen fraude bekend
Wij hebben een frauderisicoanalyse gemaakt en hebben onze controle zodanig uitgevoerd dat we materiële fraude kunnen vinden. Deze zijn intern niet bekend. Ook wij hebben geen fraude gezien. Wij hebben geadviseerd de onderhanden frauderisicoanalyse compleet te maken.

Interne beheersing op orde
De interne beheersing is grotendeels op orde. De belangrijkste interne beheersingsrisico's zijn afgedekt. Onze aanbevelingen worden opgepakt. We hebben adviezen gegeven over de rechtmatigheidsverantwoording, de informatievoorziening over de informatietechnologie door de RID aan uw gemeente, over de grondexploitaties én de WMO en Jeugd.

Fijne samenwerking
Wij hebben voldoende controle-informatie verkregen om een controleverklaring te kunnen verstrekken. Wij hebben de onderlinge samenwerking tijdens het controleproces als transparant en plezierig ervaren.

2. Onderbouwing oordeel

Oordeel jaarrekening

Ons oordeel over de jaarrekening is goedkeurend. De niet-gecorrigeerde controleverschillen en de resterende onzekerheden zijn kleiner dan de goedkeuringstoleranties van 1% respectievelijk 3%, zoals deze met u zijn afgesproken.

WNT

In de WNT-verantwoording zijn geen afwijkingen die van invloed zijn op het oordeel.

SiSa

In de SiSa-verantwoording zijn geen afwijkingen die van invloed zijn op het oordeel.

Jaarverslag

Wij hebben geen tegenstrijdigheden tussen het jaarverslag (de programmaverantwoording en de paragrafen) en de jaarrekening gezien.

2. Onderbouwing oordeel

Goedkeuringstolerantie

Voor het goedkeuren van de jaarrekening bepalen wij de goedkeuringstolerantie, de materialiteit. Als er fouten zijn in de financiële overzichten die groot genoeg zijn om invloed te hebben op de keuzes die gebruikers van de jaarrekening maken, dan worden die fouten als belangrijk beschouwd en zijn daarmee materieel. De te hanteren materialiteit is wettelijk voorgeschreven in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden en bedraagt een percentage van de lasten én de dotaties aan de bestemmingsreserves.

Niet gecorrigeerde controleverschillen

Hieronder hebben wij een overzicht opgenomen van controleverschillen die niet in de jaarrekening 2023 zijn verwerkt. U heeft ons gevraagd in ieder geval alle afwijkingen groter dan € 30.000 te rapporteren. De overige controleverschillen zijn individueel kleiner dan dat bedrag.

Omschrijving	Getrouwheid	
	Fouten	Onzekerheden
Beklemde middelen te laag verantwoord - nadelig	€ 160.000	€ 0
Overige controleverschillen - voordelig	€ 18.000	€ 0
SiSa-regeling D14	€ 0	€ 177.000
TOTAAL - nadelig	**€ 142.000**	**€ 177.000**

Goedkeuringstolerantie voor fouten (1%)	**€ 909.000**	
Goedkeuringstolerantie voor onzekerheden (3%)		**€ 2.727.000**

2. Onderbouwing oordeel

Toelichting controleverschillen

Onderstaand geven wij een nadere toelichting op de controleverschillen.

Balanspost beklemde middelen te laag verantwoord

Uw gemeente ontvangt diverse subsidies van het Rijk en de provincie. Het deel van de ontvangen gelden dat nog niet besteed is, wordt op de balans verantwoord. Bij 5 subsidies is dit bedrag te laag verantwoord. Dit leidt tot een controleverschil van € 160.000 nadelig.

SiSa-regeling D14

In het kader van SiSa-regeling D14 zijn subsidies verstrekt. Ten tijde van de controle had uw gemeente nog geen definitieve jaarrekeningen met controleverklaringen van de externe organisaties die gelden uit deze SiSa-regeling hebben besteed.

Hierdoor weten we niet of de bijdrage is besteed voor het doel waarvoor deze was verstrekt. De verantwoorde lasten zijn onzeker voor een bedrag van € 177.000.

Uitvoeringsmaterialiteit

Bij onze controle gebruiken we een goedkeuringstolerantie (materialiteit) van 1% van de totale lasten inclusief reservemutaties. Voor de uitvoering van de controle gebruiken we een lager bedrag, de uitvoeringsmaterialiteit.

Alleen het verschil tussen de materialiteit en de uitvoeringsmaterialiteit is beschikbaar voor ontdekte fouten. Dit is een bedrag van € 364.000 – zie de berekening hiervan hieronder. Het totaal aan fouten is € 142.000 en overschrijdt dit bedrag niet.

Omschrijving	Bedrag
Goedkeuringstolerantie (1%)	€ 909.000
Materialiteit gebruikt tijdens controle (uitvoeringsmaterialiteit)	€ 545.000
Resterende ruimte voor fouten	€ 364.000

CONCEPT

3. Aandachtspunten gemeenteraad

We hebben voor onze controle 4 aandachtspunten meegekregen.

1. Europese aanbestedingen
De rechtmatigheid van de (Europese) aanbestedingen blijft een belangrijk aandachtspunt. Vaak betreft het lopende inhuurcontracten die niet altijd ontbonden (kunnen) worden of opnieuw aanbesteed kunnen worden, waar het niet volgens de regels gaat.

Een contractenregister is een belangrijk instrument om zicht te hebben in de duur en afloop van contracten. Het zaaksysteem gaat hiervoor worden gebruikt. Hier zit een signaleringsmogelijkheid in voor het aflopen van contracten. Een contractenregister is een goede basis voor een aanbestedingskalender. Een aanbestedingskalender helpt bij het tijdig en rechtmatig aanbesteden.

De inhuur (voornamelijk via gemeenschappelijke regeling 1Stroom) wordt in een afzonderlijk overzicht bijgehouden.
Ook de dossiervorming bij de aanbesteding/inkoop is van belang. Het is belangrijk dat in het dossier vastligt waarom voor een bepaalde aanbestedingsprocedure is gekozen. Alleen dan kan een goede beoordeling plaatsvinden. De informatie over de wijze van aanbesteding is op het moment van aankopen belangrijk.

Het inkoopadvies is door uw gemeente bij het Regionaal ICT en inkoop Dienstencentrum (RID) belegd.
De gemeente Zevenaar trekt zicht terug uit de RID. Door uw gemeente en de gemeente Westervoort wordt nagedacht wat te doen.

Mogelijk is het een idee een inkoper of een andere functionaris specifiek verantwoordelijk te maken voor de procedure van aanbesteden, naast het ondersteunen bij de aanbesteding.

Het totaal aan onrechtmatige aanbestedingen in 2023 is € 74.000.

3. Aandachtspunten gemeenteraad

2. Dossiercontroles subsidies

Door de verbijzonderde interne controle en door ons zijn subsidiedossiers gecontroleerd. Dit zijn toekenningen voor 2023 en vaststellingen over 2022. Uit de controle blijken geen financiële onrechtmatigheden. Wel zijn er formele onrechtmatigheden. Bij de subsidietoekenningen zijn er 10 afwijkingen van de procedure (2022: 7) en bij de vaststellingen 9 (2022: 7).

De afwijkingen betreffen het te laat aanvragen van een subsidie, het te laat afgeven van de beschikking en/of het niet aanwezig zijn van alle benodigde stukken.

De afwijkingen komen deels voort uit het proces.

In de managementletter over 2022 hebben we een aantal adviezen gegeven om dit proces te verbeteren.

Deze adviezen zijn nog niet opgevolgd. Uw gemeente heeft aangegeven deze in 2024 op te pakken.

3. Zorgfraude

Gezien de oplopende kosten voor de WMO en de Jeugdzorg is het onderwerp ‘zorgfraude’ belangrijk.
Per 1 januari 2023 is bij de gemeente Arnhem een toezichthouder gestart die ook voor uw gemeente taken verricht. Ook is een toezichts- en handhavingskader door de Raad vastgesteld. Signalen over de geboden zorg worden per 6 weken per gemeente in regionaal verband besproken. Er worden afspraken gemaakt wat met de signalen wordt gedaan.

Als een signaal aanleiding is voor een onderzoek, voeren de handhavers dit uit en rapporteren hierover. De onderzoeken worden nu nog per gemeente en per zorgaanbieder uitgevoerd, maar worden uiteindelijk regionaal gedaan. De kwaliteit van de onderzoeken en de rapportages wordt nog verder verhoogd.

Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek wordt een terugvordering bij de zorgaanbieder gedaan. Dit moet via een advocaat en zal alleen gedaan worden als de terugvordering opweegt tegen de juridische kosten. Op dit moment zijn er nog geen terugvorderingen gedaan.
Voor de zorg die niet via de MGR loopt, bespreken de toezichthouders per kwartaal in een overleg met de VGGM hun bevindingen.
Uw gemeente heeft geen eigen contractmanager voor het sociaal domein. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het RID.

4. Interne controle energietoeslag

Bij de energietoeslag wordt onderscheid gemaakt tussen ambtshalve toekenningen en overige toekenningen. Inwoners die een bijstandsuitkering ontvangen, komen automatisch in aanmerking voor de energietoeslag. Deze worden ambtshalve toegekend. Dit wordt door de GR SDL gedaan, aangezien zij ook de uitkeringen verstrekken.
Voor de overige toekenningen moeten inwoners een aanvraag doen bij de gemeente, die de aanvragen aan de beleidsregels toetst. De toekenningen voor de energietoeslag zijn onderdeel van de verbijzonderde interne controles op bijzondere bijstand.
De energietoeslag wordt als vorm van bijzondere bijstand verwerkt. Door ons is per kwartaal een steekproef getrokken en door de intern controleur worden de betreffende toekenningen gecontroleerd. Over 2023 zijn 2 toekenningen gecontroleerd. Deze zijn rechtmatig verstrekt.

4. Jaarrekening

4.1 Financiële positie

4.2 Kwaliteit jaarstukken

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording

4.4 Overige bevindingen

4.1 Financiële positie

De jaarrekening geeft inzicht in de totstandkoming van de baten en de lasten en de financiële positie van uw gemeente per 31 december 2023.

Saldo van baten en lasten

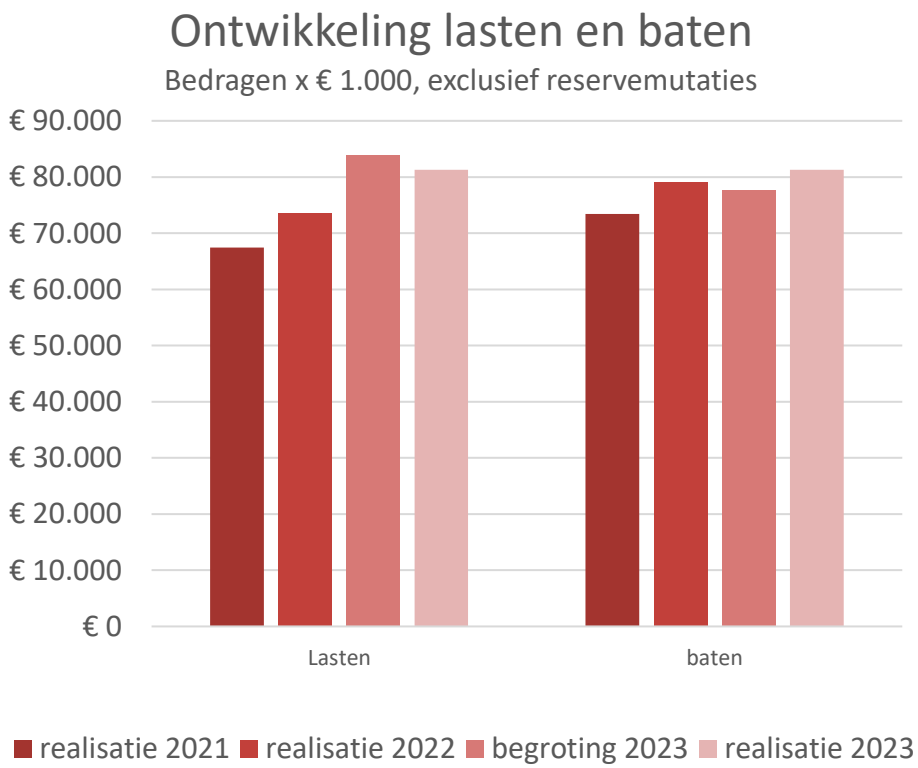
Het saldo van baten en lasten is circa nihil. Na verwerking van de reservemutaties is dit € 1,1 miljoen positief.

Van begroting naar realisatie

In de primitieve begroting is uitgegaan van een positief resultaat van € 1,4 miljoen, na verwerking van de reservemutaties. Tussentijds is dit bijgesteld naar € 3,3 miljoen negatief. Het gerealiseerde saldo is € 1,1 miljoen. De afwijking is dan € 4,4 miljoen. Dit bestaat uit € 7,2 miljoen aan voordelen en € 3 miljoen aan nadelen.
De grootste voordelen zijn € 1,5 miljoen winstneming op bedrijventerreinen, € 1,4 miljoen voor de opvang van Oekraïners, € 0,8 miljoen hogere algemene uitkering en € 0,5 miljoen voordeel op re-integratie.
De grootste nadelen zijn de energietoeslag € 1,3 miljoen en de hogere verliesvoorziening voor het Vitaal Centrum van € 0,5 miljoen.

Eigen vermogen

De stand van het eigen vermogen per einde 2023 is € 42 miljoen (2022: € 42 miljoen). Hiervan zit € 18,6 miljoen in de algemene reserve en € 22,3 miljoen in bestemmingsreserves. Het restantverschil is het resultaat 2023 van € 1,1 miljoen.
De solvabiliteit is 41%.

4.1 Financiële positie

Weerstandsvermogen

De beschikbare weerstandcapaciteit is € 18,6 miljoen. Benodigd is € 6,1 miljoen. De ratio komt daarmee op 3,05 en dit wordt door uw gemeente als ‘uitstekend’ geclassificeerd.

Vanuit het Rijk worden steeds meer (incidentele) taken aan uw gemeente toegewezen. Als er onvoldoende financiële middelen ontvangen worden voor de uitvoering hiervan, kan dit de komende jaren een negatieve impact hebben op het weerstandsvermogen.

Incidentele baten en lasten

Het totaal aan incidentele lasten is € 13,6 miljoen en incidentele baten € 13,3 miljoen. Het incidenteel resultaat is dan € 0,3 miljoen negatief en het structurele saldo € 1,4 miljoen positief.

De grootste incidentele lasten zijn:

- Toevoeging van het resultaat 2022 aan de algemene reserve (€ 5,4 miljoen)
- Lasten grondexploitaties (€ 1,1 miljoen)
- Lasten opvang ontheemden Oekraïne (€ 1,3 miljoen)
- Lasten energietoeslag (€ 1,2 miljoen)
- Vrijval voorziening vastgoed (€ 1,3 miljoen)
- Diverse dotaties aan bestemmingsreserves (€ 2,1 miljoen)

De grootste incidentele baten zijn:

- Onttrekking algemene reserve (€ 2,9 miljoen)
- Verkoop gronden/panden (€ 2,7 miljoen)
- Baten opvang ontheemden Oekraïne (€ 2,7 miljoen)
- Baten energietoeslag (€ 1 miljoen)
- Baten en winstneming grondexploitaties (€ 2,6 miljoen)

CONCEPT

4.2 Kwaliteit jaarstukken

Kwaliteit van de jaarstukken voldoende
De jaarstukken bestaan uit 2 onderdelen, het jaarverslag en de jaarrekening. De kwaliteit van de toelichtingen is voldoende.

De afwijkingen ten opzichte van de begroting en de belangrijkste ontwikkelingen zijn per programma en in de paragrafen in het jaarverslag toegelicht.

Jaarverslag voldoet
Het jaarverslag met daarin de paragrafen voldoet aan de eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording. Er zijn geen tegenstrijdigheden met de jaarrekening 2023.

Naleving van de verslaggevingsregels
Wij hebben gecontroleerd of de bepalingen in het Besluit Begroting en Verantwoording zijn nageleefd. Hierin zijn geen (belangrijke) afwijkingen.

Verloop van de controle
Het opstellen van de jaarrekening 2023 is zodanig gepland dat de gecontroleerde jaarrekening eind juni 2024 aan de gemeenteraad voor kan worden gelegd.

Het concept van de jaarstukken was niet bij aanvang van de controle gereed. Het jaarrekeningdossier bevatte wel voldoende onderbouwingen om de controle te kunnen starten.

Een deel van de onderbouwingen volgde tijdens of na afloop van de controle. Hierdoor kon de controle niet in de daarvoor geplande weken afgerond worden.
Het controleproces evalueren wij met de ambtelijke organisatie. De afwikkeling was wel conform de bestuurlijke planning.

Wij kijken terug op een goede samenwerking gedurende dit proces.

CONCEPT

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording

Kaderstelling
De financiële verordening (gebaseerd op artikel 212 gemeentewet) en de controleverordening (gebaseerd op artikel 213 van de gemeentewet) zijn herzien vanwege de rechtmatigheidsverantwoording, die nu in de jaarrekening is opgenomen.
De herziene verordeningen zijn op 18 april 2023 door de gemeenteraad vastgesteld. Beide verordeningen gelden met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2023.

Het normenkader is door de gemeenteraad vastgesteld op 18 april 2024.

In de financiële verordening in artikel 9 lid 2 heeft de Raad de verantwoordingsgrens op 3% van de lasten én dotaties aan reserves gesteld. Op basis van de voorliggende jaarrekening is dit een bedrag van € 2.733.000.

Rechtmatigheidsverantwoording
De rechtmatigheidsverantwoording is in de jaarrekening op blz.162 en 163 opgenomen. Wij hebben vastgesteld dat deze aan het voorgeschreven model voldoet.

Er zijn drie criteria vastgesteld om financiële rechtmatigheid concreet te maken, te weten:
[1] het voorwaardencriterium
[2] het begrotingscriterium en
[3] misbruik en oneigenlijk gebruik.

Bij het opstellen van de jaarrekening legt het College over deze drie criteria in de rechtmatigheidsverantwoording verantwoording af.

[1] Voorwaardencriterium
Het voorwaardencriterium schrijft voor dat financiële handelingen alleen mogen plaatsvinden onder de voorwaarden zoals opgenomen in de wet of in een verordening.

Het voorwaardecriterium komt met name voor bij de volgende processen:
- Europese aanbestedingen
- Treasury
- Subsidieverstrekkingen
- WMO, jeugdwet en participatiewet
- Omgevingsvergunningen
- Lokale heffingen

Er zijn geen fouten en/of onduidelijkheden *boven* de verantwoordingsgrens.

Europese aanbestedingen
Er zijn 2 onrechtmatige aanbestedingen geweest voor een totaalbedrag van € 74.000. Deze betreffen inhuur van personeel en een ingehuurde dienst.

Subsidieverstrekkingen
Uit de controle op de subsidieverstrekkingen bleken formele onrechtmatigheden. Bij 5 subsidies is de aanvraag niet tijdig ingediend en bij 4 subsidies is de beschikking niet tijdig afgegeven. 1 keer is niet alle informatie aangeleverd.
Ook de subsidievaststellingen zijn gecontroleerd. Hierbij is 5 keer de beschikking te laat afgegeven, 2 keer de aanvraag te laat ingediend en 2 keer zijn niet alle benodigde stukken aangeleverd. Ook dit zijn formele onrechtmatigheden.

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording

[2] Begrotingscriterium
Het budgetrecht bepaalt dat de gemeenteraad toestemming geeft om het te realiseren beleid (op taakveldniveau) binnen de vastgestelde begroting uit te voeren. Uitgangspunt van dit criterium is dat iedere afwijking van de begroting onrechtmatig is, zowel over- als onderschrijdingen.

In de rechtmatigheidsverantwoording zijn alleen de afwijkingen toegelicht die niet passen in de afspraken tussen de gemeenteraad en het College en als die boven de verantwoordingsgrens uitkomen. De gemeenteraad wordt bij de behandeling van de jaarrekening of eerder expliciet gevraagd met deze afwijkingen in te stemmen.

- Meer investeringen dan beschikbaar gesteld krediet
Bij 7 kredieten is er een overschrijding. Het totaalbedrag hiervan is € 0,2 miljoen. Dit is een onrechtmatigheid.

- Meer lasten dan begroot
Op 2 programma's zijn er overschrijdingen van de lasten ten opzichte van de begroting. Het gaat om een totaalbedrag van € 1,3 miljoen. Omdat deze overschrijdingen binnen het bestaande beleid passen, zijn deze acceptabel. Hiertoe is een voldoende toelichting opgenomen in de jaarrekening.

- Minder lasten dan begroot
Op 3 programma's zijn de werkelijke lasten lager dan begroot (€ 3,8 miljoen). De afwijkingen van de begroting worden nog gemeld aan de gemeenteraad en tellen daarom niet mee als begrotingsonrechtmatigheid.

- Meer of minder baten dan begroot
Op alle programma's is sprake van meer baten dan begroot. Voor meer baten dan begroot geldt dat deze onrechtmatig zijn, tenzij er aanvullende afspraken zijn gemaakt tussen de gemeenteraad en het College. Of als deze al gemeld zijn voorafgaand aan de vaststelling van de jaarstukken.

We hebben het College geadviseerd in de financiële verordening de volgende aanpassingen te doen:
- *Toevoegen dat het melden in de jaarrekening van afwijkingen in de baten en onderschrijdingen van de lasten als een tijdige melding wordt aangemerkt tijdens de toelichting bij de jaarrekening.*

- Oordeel begrotingsrechtmatigheid
Het begrotingscriterium is binnen de huidige afspraken met de gemeenteraad in de rechtmatigheidsverantwoording toegelicht.

Een toelichting in de paragraaf Bedrijfsvoering hierover is in overeenstemming met de financiële verordening niet noodzakelijk omdat dit afwijkingen zijn die passen binnen het bestaande beleid.

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording

[3] Misbruik en oneigenlijk gebruik
Het is aan de organisatie om effectieve maatregelen te nemen om misbruik en oneigenlijk (M&O) gebruik te voorkomen. Deze maatregelen zijn (grotendeels) in de processen verankerd.

Uw gemeente heeft niet bij alle WMO toekenningen alle benodigde gegevens over de identificatie vastliggen. Het BBV bepaalt dat als een gemeente helemaal geen activiteiten uitvoert voor de identificatie, dat dit dan een financiële onrechtmatigheid is. Dit is bij uw gemeente niet het geval. Wel leidt het ontbreken van gegevens in uw gemeente tot een formele onrechtmatigheid.

We hebben het College geadviseerd de informatie voor de identificatie volledig in de cliëntendossiers vast te leggen.

In 2023 is door GR SDL voor € 12.000 negatief aan nieuwe vordering op bijstandscliënten ontstaan. Dit omdat deze bedragen onterecht zijn uitgekeerd. Dit is een vorm van misbruik en oneigenlijk gebruik en is een financiële onrechtmatigheid. De vorderingen worden voor zover mogelijk, geïnd. Het bedrag is negatief, omdat de vorderingen die buiten invordering zijn gesteld hoger zijn dan de nieuwe vorderingen.

Toelichting in paragraaf Bedrijfsvoering
Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording is het een vereiste dat het College in de paragraaf Bedrijfsvoering een toelichting geeft op alle afwijkingen die zijn opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast dient te worden beschreven welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen. Dit is gedaan.

In lid 3 van de financiële verordening is opgenomen dat in de paragraaf Bedrijfsvoering fouten en/of onduidelijkheden groter dan € 15.000 worden toegelicht. Dit is ook gedaan.

- Uitvoering verbijzonderde interne controle
De verbijzonderde interne controle is door de gemeente zelf uitgevoerd. De toelichting in de paragraaf Bedrijfsvoering omvat een voldoende beschrijving van hoe de verbijzonderde interne controle heeft plaatsgevonden en hoe deze is verlopen.

We hebben het College geadviseerd de uitkomsten van de interne controles te recapituleren, zodat deze voor een ieder inzichtelijk zijn.

- Intern inkoopbeleid
Wanneer de inkoopnormen uit de gids Proportionaliteit herhaaldelijk niet worden nageleefd of wanneer de documentatie en/of motivering ervan ontoereikend is, wordt van het College verwacht hierover in de paragraaf Bedrijfsvoering te rapporteren.

Uw organisatie heeft een eigen inkoopbeleid vastgesteld waarin de gids Proportionaliteit is uitgewerkt.

Bij de interne controle op de Europese aanbestedingen is niet geconstateerd dat veelvuldig is afgeweken van het eigen inkoopbeleid. Er is ook niet expliciet op getoetst. Op basis hiervan kan niet gerapporteerd worden over het al dan niet volgen van de gids Proportionaliteit. De regels vragen dit wel.

Wij hebben het College geadviseerd over 2024 verbijzonderde interne controle uit te voeren op de gevolgde inkoopprocedures voor aanbestedingen ónder de Europese aanbestedingsgrens.

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording

- M&O beleid ontbreekt

Er is geen beleid opgesteld voor het voorkomen van Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O beleid). Dit is toegelicht in de paragaaf Bedrijfsvoering. Er zijn wel maatregelen in de organisatie om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen.

- Wet Fido en bijbehorende regelingen

Niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de wet Fido en bijbehorende Regelingen moeten worden opgenomen en toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering. Deze hebben de organisatie en wij ook niet gezien.

- Toelichting fouten en onduidelijkheden rechtmatigheid

Voor het overige hebben wij vastgesteld dat alle onrechtmatigheden zoals vermeld in de rechtmatigheidsverantwoording in de paragraaf Bedrijfsvoering zijn toegelicht, met maatregelen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Onze bevinding over de rechtmatigheidsverantwoording

Op basis van onze toetsing aan de wettelijke voorschriften over de rechtmatigheidsverantwoording en de kaderstelling door de gemeenteraad vinden wij dat de rechtmatigheidsverantwoording een getrouw beeld geeft. De jaarrekening en het jaarverslag bevat de voorgeschreven informatie.

4.4 Overige bevindingen

Schattingen
Het opstellen van de jaarrekening vereist dat de organisatie oordelen vormt en schattingen maakt die van invloed zijn op de hoogte van de baten en laten en balansposten.
De schattingen en de hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die, gegeven de omstandigheden, als redelijk worden beschouwd. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. Een goed inzicht in de jaarrekening vraagt kennis van de gemaakte schattingen. Deze lichten wij hier kort toe.

Voorziening wethouders pensioenen
De stand van de voorziening is eind 2023 € 2 miljoen (2022: € 2 miljoen). De voorziening is gebaseerd op actuariële berekeningen die door een externe pensioendeskundige zijn opgesteld. Wij hebben deze door een eigen pensioendeskundige laten beoordelen. De uitgangspunten uit de hiervoor opgestelde circulaire van het Rijk zijn gehanteerd.

Tijdens de controle is gebleken dat 6 oud wethouders niet in de voorziening zijn opgenomen. Hun voorziening is in het verleden vrijgevallen. Alhoewel dit niet verstandig was destijds (voor 2013), is dat toch gebeurd. Tegenover de pensioenuitkering van de wethouders is er dekking in de begroting.
Het College is van plan voor deze pensioenverplichtingen in 2024 een voorziening te vormen. Wij vinden dat verstandig, omdat de verplichting dan goed in beeld is. Het gaat om een extra eenmalige last van € 0,5 miljoen.

Voorziening wachtgeld wethouders
Door het vertrek van 2 wethouders in 2023 is deze voorziening toegenomen van € 0,2 miljoen naar € 0,5 miljoen. We kunnen instemmen met de berekening van de wachtgeldverplichting.

Voorziening riolering
Deze voorziening heeft per 31 december 2023 een stand van € 12,8 miljoen (2022: € 12,3 miljoen). Een tekort op het product riolering wordt onttrokken aan de voorziening en een overschot wordt toegevoegd. Het overschot over 2023 is € 0,5 miljoen.
Dit bedrag is toegevoegd.

De begrote baten en lasten voor riolering zijn opgenomen in het Watertakenplan.
Op basis van dit plan is de verwachte stand van de voorziening eind 2023 € 11,3 miljoen. De werkelijke stand is dus € 1,5 miljoen hoger. Omdat het geld voor riolering bestemd is, mag dit niet vrijvallen.

We hebben het College geadviseerd de voortgang van de uitvoering van het rioleringsplan te monitoren.

Voorziening onderhoud accommodaties
Er zijn aparte voorzieningen voor algemene, sport- en culturele accommodaties. In totaal is voor onderhoud een voorziening beschikbaar van € 2,6 miljoen (2022: € 2,3 miljoen). De voorzieningen zijn onderbouwd met actuele onderhoudsplannen.
De voorzieningen worden jaarlijks met 2% geïndexeerd. Gezien de huidige inflatie die hoger ligt, is er een risico dat de indexatie te laag is en dat niet alle kosten gedekt kunnen worden. Voor het onderhoud van de algemene en sportaccommodaties geldt daarnaast dat de voorziening aan het einde van de looptijd negatief wordt. De onderhoudskosten kunnen dan niet gedekt worden uit de voorziening en komen ten laste van de exploitatie.

We hebben het College geadviseerd het verloop van de onderhoudsvoorzieningen te monitoren en de indexatie en de jaarlijkse dotatie waar nodig aan te passen.

4.4 Overige bevindingen

Voorziening A15

Aan deze voorziening is in 2023 alleen € 10.000 onttrokken. De eindstand is € 0,5 miljoen. Van Rijkswaterstaat is een bedrag ontvangen ter dekking van de kosten van de leges gerelateerd aan de A15. De gemaakte kosten worden aan deze voorziening onttrokken.

Voorziening onderhoud wegen

De voorziening heeft een stand van € 11,4 miljoen eind 2023 (2022: € 9,9 miljoen). In 2023 is € 2 miljoen toegevoegd en € 0,4 miljoen voor onderhoud onttrokken. Het onderliggende plan is voldoende actueel, maar op hoofdlijnen uitgewerkt. Omdat niet is opgenomen welke wegen onder het plan vallen, is het risico aanwezig dat onterecht gelden aan de voorziening worden onttrokken.

We hebben het College geadviseerd het onderhoudsplan op een meer gedetailleerd niveau uit te werken. Hierdoor is inzichtelijker wat de kosten per weg zijn en wat wel en niet vanuit de voorziening gedekt wordt.

Voorziening afvalinzameling

De voorziening heeft eind 2023 een saldo van € 0. De lasten voor afvalinzameling waren hoger dan de baten. Het tekort is aan de voorziening onttrokken.
Doordat er nu geen voorziening meer is drukken eventuele tekorten op de exploitatie.
Wij hebben het College geadviseerd hiermee in de begrotingen rekening te houden.

Grondexploitaties

Uw gemeente heeft per 31 december 2023 6 grondexploitaties met een totale boekwaarde van € 6,9 miljoen (2022: € 5,7 miljoen). De verliesvoorziening is € 4,6 miljoen (2022: € 4,2 miljoen). De nog te maken lasten zijn € 5,1 miljoen en de nog te realiseren baten € 13,3 miljoen. In 2023 is De Timp afgesloten met een resultaat van plus € 0,2 miljoen.

Op de andere complexen is een tussentijdse winst van € 1 miljoen verantwoord.
Wij hebben 2 grondexploitaties door een externe deskundige laten beoordelen. Deze is van mening dat de uitgangspunten voor de grondexploitatieberekeningen binnen de toegestane bandbreedte liggen.

Wel zijn er 3 opmerkingen:

- Er wordt met 0,5% rente gerekend voor toekomstige jaren, terwijl het berekende percentage 0% is. Een afwijking van 0,5% is toegestaan, maar leidt bij verliesgevende projecten tot een extra hoge voorziening. Voor Vitaal Centrum is dit effect € 0,1 miljoen.
- In de grondexploitatie Vitaal Centrum Duiven zitten diverse onderdelen opgenomen, die niet in de grondexploitatie hoeven te zitten. Het is niet altijd duidelijk wat het causale verband is met de grondexploitatie. Een voorbeeld hiervan is de parkeerplaats naast het gemeentehuis. Overigens is dit niet fout, maar de grondexploitatie wordt hier onnodig groot en onoverzichtelijk van.
- In de grondexploitatie Vitaal Centrum Duiven is voor ongeveer € 1 miljoen aan plankosten opgenomen. Op basis van de gemaakte kosten in het verleden en de huidige stand van het project, lijkt dit aan de hoge kant.

De uitgangspunten en nog te verwachten baten en lasten worden jaarlijks door het College geactualiseerd. We kunnen ons vinden in de gehanteerde uitgangspunten en de ingeschatte lasten en baten.

We hebben het College geadviseerd het verloop van de plankosten te monitoren en waar nodig de raming bij te stellen.

4.4 Overige bevindingen

Prestatielevering inkoop

Wij hebben een steekproef uitgevoerd op de prestatielevering van de inkoop. In totaal zijn 49 facturen gecontroleerd. Van deze inkopen kon de prestatie door uw gemeente onderbouwd worden.

Onzekerheden in levering zorg WMO en Jeugd

Voor de levering van de zorg steunt uw gemeente op de controleverklaringen bij de productieverantwoordingen van de zorgaanbieders. Dit geldt voor de oude en de nieuwe zorgcontracten. Omdat niet van alle zorgaanbieders een controleverklaring wordt ontvangen, resteert een onzekerheid in de levering van de zorg. Door uw gemeente wordt een steekproef gedaan op deze resterende onzekerheid. Uit deze steekproef komen geen bijzonderheden. Daardoor resteert er geen onzekerheid.

Onzekerheid lasten SiSa-regeling D14

Voor de SiSa-regeling D14 inzake Covid-19 gerelateerde onderwijsvertragingen, heeft uw gemeente subsidies verstrekt. De ontvangende partij heeft nog geen jaarrekening met controleverklaring over 2023 aan de gemeente verstrekt, waardoor er onvoldoende zekerheid is over de rechtmatige besteding van de subsidie.
Daardoor zijn wij niet in staat geweest om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen om daarop ons oordeel te baseren. De onzekerheid is € 177.000.

Balanspost beklemde middelen

Uw gemeente ontvangt diverse subsidies van onder andere het Rijk en de provincie. Dit zijn deels ook SiSa-regelingen. Het deel van de subsidie dat (nog) niet besteed is, wordt op de balans als beklemde middelen (schuld) verantwoord. Bij onze controle zagen we dat bij 5 subsidies de stand van de beklemde middelen niet juist is. Per saldo is deze post daardoor € 160.000 te laag. Dit is een controleverschil.

Daarnaast is niet bij alle subsidies het verloop goed gepresenteerd. De toevoegingen zijn € 6,4 miljoen. Dit moet € 7,3 miljoen zijn. De onttrekkingen zijn € 3,1 miljoen en zouden € 3,8 miljoen moeten zijn. Omdat het eindsaldo op de balans wel juist is, leidt dit niet tot een controleverschil.

5.1 Interne beheersing

Risico’s interne beheersing

Bij de interimcontrole hebben wij de algemene beheersing, de inrichting van de processen en de interne beheersingsmaatregelen beoordeeld. Naar aanleiding hiervan hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen in de managementletter gerapporteerd aan het College en besproken met de portefeuillehouder Financiën.

In de managementletter hebben wij per proces aangegeven welke risico’s niet (geheel) worden afgedekt door interne beheersingsmaatregelen. Om voldoende controlezekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als gevolg van het ontbreken van deze (voldoende) maatregelen afwijkingen bevat, hebben wij aanvullende gegevenswerkzaamheden verricht om dit risico te verlagen.

Vanuit de interimcontrole hebben wij ook enkele aandachtspunten voor de jaarrekening 2023 meegegeven.

IT omgeving

Wij hebben de automatiseringsorganisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht. Voor onze controle steunen we voor een beperkte mate op de automatiseringsomgeving van uw organisatie.

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.

CONCEPT

5.1 Interne beheersing

De interne beheersing is voor een belangrijk deel op orde. De belangrijkste aandachtspunten zijn in de afgelopen jaren opgepakt. De meest belangrijke interne beheersingsrisico's zijn afgedekt.
De belangrijkste bevindingen uit de managementletter zijn onderstaand weergegeven.

Rechtmatigheidsverantwoording
Uw organisatie heeft de juiste voorbereidingen getroffen om de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening 2023 op te kunnen nemen en daarbij een goede onderbouwing te kunnen geven.
Aandachtspunt hierbij is de tussentijdse toetsing van de prestaties en de aanbestedingen.

IT en informatieveiligheid
De IT is aan de RID uitbesteed. De afspraken zijn vastgelegd in een service level agreement (SLA). De wenselijke verantwoordingsinformatie wordt niet (altijd) ontvangen. Hierdoor is er te weinig informatie over de kwaliteit van de dienstverlening.
Er is strategisch informatiebeveiligingsbeleid en er wordt gebruik gemaakt van de procedures bij de RID.

Grondexploitaties
Uw gemeente heeft 7 grondexploitaties. Het is belangrijk dat de toekomstige baten en lasten goed onderbouwd worden. In 2023 is gestart met het opstellen van kwartaalrapportages. Deze moeten het inzicht in de grondexploitaties en de risico's vergroten.

Lokale heffingen
Voor de lokale heffingen hebben we adviezen gegeven over de functiescheiding binnen het proces en de opvolging van de bevindingen van de Waarderingskamer.

WMO en Jeugd
De prestatielevering van de zorg wordt nu nog achteraf met een steekproef vastgesteld. Wij adviseren een controle in het proces gedurende het jaar.

5.2 Interne beheersing SiSa

Ontwikkeling Single Information Single Audit

Iedere gemeente kan extra geld krijgen om specifiek beleid van de Rijksoverheid uit te voeren. Dit zijn specifieke uitkeringen. Gemeenten moeten elk jaar aan de Rijksoverheid melden of en hoe ze het geld hebben besteed. Dit doen zij via de methodiek SiSa: Single information, Single audit. Dit betekent eenmalige informatieverstrekking, eenmalige accountantscontrole. De informatie hiervoor wordt in een vast format opgenomen in de toelichting bij de jaarrekening en voorzien van een controle door de accountant.

Het aantal regelingen dat verantwoord moet worden via de SiSa-bijlage is in de afgelopen jaren fors toegenomen. Uw gemeente dient 29 toegekende subsidies via de SiSa-bijlage te verantwoorden.

De toename in het aantal subsidieregelingen waarvan via SiSa verantwoording wordt gevraagd, vraagt veel tijd. De regelingen worden steeds complexer en dit vraagt een verdergaande samenwerking tussen meerdere afdelingen binnen de organisatie en ook buiten de organisatie. Het proces voor het aanvragen en verantwoorden vraagt coördinatie, inrichting van de administratie en planning om te kunnen voldoen aan de voorwaarden om de specifieke uitkering uiteindelijk te kunnen ontvangen.
De kosten van de inzet door eigen mensen maar ook door de accountant nemen significant toe door deze extra regelingen en veel organisaties worstelen met het beheersbaar houden hiervan. Tijdens de controle zijn er diverse correcties doorgevoerd.

Bij het opstellen van de verantwoording dienen de lasten inzichtelijk te zijn en indicatoren over de prestatie te worden opgenomen.

Een aantal specifieke uitkeringen worden aan andere instanties doorgegeven, zoals bijvoorbeeld de ventilatie op scholen en de Informatiepunten Digitale Overheid.

Wij hebben het College geadviseerd bij het doorgeven van deze specifieke uitkeringen vooraf afspraken te maken over de inhoud van de af te leggen verantwoording, het moment waarop en de onderbouwing van de geleverde prestatie.

De bestedingen van deze specifieke uitkeringen zijn rechtmatig voorzover de prestatie aangetoond is en valt binnen de gestelde voorwaarden.

Wij hebben het College geadviseerd de geleverde prestatie gedurende de besteding vast te leggen en te onderbouwen.

Het opnemen van bestede uren onder de bestedingen is toegestaan voorzover het mogelijk is om de verrichte activiteiten aan te tonen.

Wij hebben het College geadviseerd de bestede uren van personeel te onderbouwen met een tekstuele toelichting van de verrichte activiteiten, toegespitst op de doelstellingen waarvoor de specifieke uitkering is verstrekt.

6. Onze verantwoordelijkheid

Onze opdracht

De jaarrekening 2023 is onder verantwoordelijkheid van het College voor de gemeenteraad opgesteld. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening gecontroleerd.

Wij hebben onze controle op basis van onze controlestandaarden voor accountantscontrole uitgevoerd. Daarnaast hebben wij het besluit Accountantscontrole decentrale overheden (het BADO), de door u vastgestelde controleverordening (ex artikel 213 van de gemeentewet), het door u vastgestelde controleprotocol én het door u vastgestelde normenkader als basis voor de controle gebruikt.

De door ons voor de controle gehanteerde goedkeuringstolerantie voor fouten bedraagt € 909.000 (1% van de lasten en dotaties aan de reserves) en voor onzekerheden € 2.727.000 (3%). Voor de Wet Normering Topinkomens hebben wij de voorgeschreven lagere goedkeuringstoleranties gehanteerd.

Onze onafhankelijkheid

Voor de uitvoering van onze controle is het belangrijk, dat wij onafhankelijk zijn. Naast de controle van de jaarrekening hebben wij géén overige diensten en/of adviesopdrachten uitgevoerd. De voor uw organisatie in 2023 door ons verrichte diensten passen binnen de regels van onafhankelijkheid.

Onze teamleden zijn onafhankelijk van uw organisatie. Er zijn geen andere zaken die in strijd zijn met de onafhankelijkheidsregels.

Fraude

Er zijn tijdens de door ons uitgevoerde reguliere controlewerkzaamheden geen materiële onjuistheden als gevolg van fraude gezien, noch hebben wij aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

De accountant is verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het College van uw gemeente. Ingeval van fraude door het College melden we dit aan de gemeenteraad. Wij merken op dat onze werkzaamheden niet specifiek gericht zijn op het ontdekken van fraude. De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij het College.

De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn werkzaamheden. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de opdrachtbevestiging.

7. Afsluiting

Publicatie jaarrekening
Wij adviseren om de jaarrekening, na vaststelling door de gemeenteraad, op de website van uw gemeente samen met de controleverklaring van de accountant, te publiceren. Hierdoor is het voor de gebruikers duidelijk dat dit de definitieve versie van de jaarrekening is en wat het oordeel van de accountant bij deze jaarrekening is.

De wetgeving rondom de WNT (Wet Normering Topinkomens) geeft aan dat de WNT-verantwoording door uw gemeente op internet gepubliceerd moet worden voor een periode van tenminste zeven jaar. De gegevens moeten vrij toegankelijk en eenvoudig te vinden zijn.

Afsluiting
Wij willen graag van deze gelegenheid gebruik u en uw medewerkers te bedanken voor de prettige samenwerking en open communicatie tijdens onze controlewerkzaamheden.
Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en zijn graag bereid nadere informatie te verstrekken.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman Accountants Fiscalisten

De heer R.H. Gosselink-Wolbrink RA

Bijlagen

In de volgende bijlagen geven wij de tekst weer welke wij zullen opnemen in de controleverklaring inzake
- Fraude
- Continuïteit: financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Dit is niet de volledige tekst van de controleverklaring.

Bijlage 1. Fraude en continuïteit in de controleverklaring

Bijlage 2. SiSa tabel fouten en onzekerheden

Bijlage 1 Tekst controleverklaring fraude

Fraude

Bij de aanvang van onze controle hebben wij een frauderisico analyse uitgevoerd. Hierbij hebben wij risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening als gevolg van fraude. De uitkomsten van deze frauderisico analyse zijn vertaald naar generieke en specifieke controlewerkzaamheden die onderdeel uitmaken van onze controleaanpak.

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het systeem van interne beheersing, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het College inspeelt op frauderisico's. Ook hoe het bestuur het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de gemeenteraad toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het beperken van frauderisico's.

Als onderdeel van het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude. Aangezien de baten hoofdzakelijk bestaan uit de Algemene uitkering, subsidie ontvangsten van het Rijk en Provincies, lokale heffingen en leges, onderkennen we geen frauderisico in de verantwoording van de baten. De algemene uitkering en de subsidie ontvangsten zijn beperkt tot een opgave van derden. De lokale heffingen en leges betreffen een veelheid van posten van beperkte omvang waardoor geen risico ontstaat op een afwijking van materieel belang.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Bijlage 1 Tekst controleverklaring fraude

We hebben de beschikbare controle-informatie in overweging genomen en navraag gedaan bij relevante personen, waaronder de concerncontroller en de portefeuillehouder. Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Uit het geheel van onze werkzaamheden volgen geen signalen van aanwijzingen of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Geïdentificeerd frauderisico	Controlewerkzaamheden en observaties
Doorbreking interne beheersing Het risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt	Het College en het management bevinden zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat ze in staat zijn de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersings-maatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken. Wij hebben specifiek aandacht besteed aan de effectiviteit van de ingebouwde waarborgen in de processen met betrekking tot handmatige journaalposten. We hebben een aantal memoriaalboekingen gecontroleerd op basis van de omvang en de omschrijving. Wij hebben bij de controlewerkzaamheden specifieke aandacht gehad voor eventuele manipulatie of bovenmatige bemoeienis van het management bij de totstandkoming van cijfers en belangrijke toelichtingen. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot het overschrijven van interne beheersingsmaatregelen door het management.
Beïnvloeden van schattingen Het risico dat schattingsposten onterecht door het management beïnvloed worden	Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op het opstellen van schattingen zoals voorzieningen. Wij hebben getoetst of de gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen adequaat zijn. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het management bij deze schattingen. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot het maken van schattingen.

Bijlage 1 Tekst controleverklaring fraude

Geïdentificeerd frauderisico	Controlewerkzaamheden en observaties
Prestatie onderbouwingen Het risico dat inkoopfacturen betaald worden, zonder dat hier een prestatie tegenover staat	Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken met betrekking tot het leveren van de prestaties van de ingekochte goederen en diensten. Wij hebben door middel van een deelwaarneming vastgesteld dat de levering van goederen/diensten voor de onderzochte gevallen heeft plaatsgevonden overeenkomstig de inkoopfacturen. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de inkoop.
Ongeautoriseerde betalingen Het risico dat betaalbatches ongeautoriseerd worden aangepast en naar verkeerde bankrekeningnummers wordt betaald	Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken bij het aanmaken van betalingen. Aanvullend hebben we data-analyse gedaan op alle bankmutaties. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de betalingen.
Corruptierisico grondtransacties Het risico op niet-zakelijke transacties bij de grondverkopen	We hebben de opzet en het bestaan van de interne beheersing met betrekking tot verkopen van gronden vastgesteld. Uit onze controlewerkzaamheden zijn geen bijzonderheden geconstateerd. Wij hebben een deelwaarneming verricht op de materiële verkooptransacties. Wij hebben vastgesteld dat de gehanteerde verkoopprijzen zijn gebaseerd op de nota grondprijzen.
Ambtelijke corruptie Het risico op corruptie door ambtenaren, bestuurders en toezichthouders	We hebben vastgesteld dat er maatregelen zijn genomen rondom het bewaken van de integriteit en het voorkomen van de integriteitschendingen. We hebben navraag gedaan of er meldingen zijn geweest. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor corruptie of vermoedens van corruptie.

Bijlage 1 Tekst controleverklaring continuïteit

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Het college heeft de jaarrekening opgesteld waarbij inzicht is gegeven is de mate waarin de gemeente in staat is om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te kunnen vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder.
Onze controlewerkzaamheden om het inzicht, dat het college, geeft te evalueren en de beoordeling van de gehanteerde veronderstellingen omvatten onder andere:

- Kennisnemen van de toelichting op de financiële positie zoals deze is beschreven in de paragraaf weerstandsvermogen;
- Kennisnemen van de beoordeling van de Provincie over de financiële positie inzake de begroting 2023 en evalueren of de daarbij behorende opmerkingen voldoende zijn toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen;
- Evalueren van het proces van risicoanalyse en de gehanteerde veronderstellingen die het college heeft gehanteerd bij de totstandkoming van de informatie opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen;
- Evalueren of de paragraaf Weerstandsvermogen alle relevante informatie bevat, waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben gekregen;
- Inwinnen van inlichtingen bij het college over zijn kennis van risico's na de periode van de door het college verrichte risicoanalyse.

Uit onze werkzaamheden blijkt dat de door het college gegeven inzicht aanvaardbaar is.

Bijlage 2 SiSa tabel

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2023 d.d. 12 januari 2024.
Wij zijn verplicht een tabel op te nemen in dit accountantsverslag met fouten en onzekerheden met betrekking tot de verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen.

Deze tabellen dient u samen met de overige verplicht voorgeschreven verantwoordingsdocumenten voor 15 juli 2024 bij het CBS aan te leveren, inclusief de hieronder vermelde oordelen in onze controleverklaring:

CONCEPT

Bijlage SiSa tabel

Strekking controleverklaring	
Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening	Goedkeurend

Nr	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout of onzekerheid
A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	geen	n.v.t.	n.v.t.
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021	geen	n.v.t.	n.v.t.
C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	geen	n.v.t.	n.v.t.
C55	Aanpak energiearmoede	geen	n.v.t.	n.v.t.
C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen	geen	n.v.t.	n.v.t.
C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	geen	n.v.t.	n.v.t.
C94	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma	geen	n.v.t.	n.v.t.
C209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	geen	n.v.t.	n.v.t.
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	geen	n.v.t.	n.v.t.
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	onzekerheid	€ 177.000	Geen definitieve jaarrekening met controleverklaring van de subsidie ontvangende partij
D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	geen	n.v.t.	n.v.t.
E104	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	geen	n.v.t.	n.v.t.
E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	geen	n.v.t.	n.v.t.
E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	geen	n.v.t.	n.v.t.

CONCEPT

Bijlage SiSa tabel

Nr	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout of onzekerheid
E87B	Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)	geen	n.v.t.	n.v.t.
F1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	geen	n.v.t.	n.v.t.
F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	geen	n.v.t.	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023	geen	n.v.t.	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2023	geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023	geen	n.v.t.	n.v.t.
G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2023	geen	n.v.t.	n.v.t.
G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2023	geen	n.v.t.	n.v.t.
G13	Onderwijsroute _ deel gemeente 2023	geen	n.v.t.	n.v.t.
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	geen	n.v.t.	n.v.t.
H8	Regeling Sportakkoord 2020–2022	geen	n.v.t.	n.v.t.
H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	geen	n.v.t.	n.v.t.
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	geen	n.v.t.	n.v.t.
H31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen	geen	n.v.t.	n.v.t.
H35B	Specifieke uitkering SPUK IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	geen	n.v.t.	n.v.t.

CONCEPT

Samen bouwen aan duurzaam succes

Als ondernemer, manager of bestuurder dealt u dagelijks met veranderingen. Dan is het prettig om voor cijfers, financiële processen en fiscale vraagstukken zekerheid in te bouwen. Wij zijn graag die specialist dichtbij, die altijd een extra stap voor u zet en die naast de data altijd de mens ziet.

▼ Zullen we samen bouwen aan uw duurzame succes?

stolwijk kennisnetwerk